ТОРГОВЕЛЬНО - ПРОМИСЛОВИЙ ПРОВІДНИК

TRADE & COMMERCIAL GUIDE

Рік II. Число 6. Квітень, 1935. Winnipeg, Man., April 1935. Vol. II. No. 6.

В День Воскресення

Нема ніодного народа на земнім ґльобі, щоб так радісно і так торжественно обходив Великдень, як Його обходить нарід український.

Там, в нашій Батьківщині, ми тієї ріжниці не завважували і не знали, бо не стрічалися з чужими людьми. Але тут, в Канаді, де жиємо поруч представників усякої породи людий, з усіх кінців світа, можемо дуже легко завважити, що не лише люди з культурних, західних держав, але навіть і другі Славяне стрічають сей Великий День якось офіціяльно, без особливих почувань, без особлившого настрою. Можна сказати, що все їхнє святковання того празника опирається більше на повісти про давну страшну і нелюдську сцену на Голгофті, як на радісній новині, що Христос Воскрес.

Лише в Українця на звук великодного дзвона і могучої, чарівної пісні "Христос воскрес" бється радісно серце; лише Українець, богатий чи бідний, відчуває в той день якусь невимовну радість і надію; лише Українець усею глибиною душі обнимає того дня всіх своїх близщих і дальших рідних, а навіть світ цілий, якоюсь непонятною любовю.

Чому це так? Бо він задержав до нині перед християнські традиції воскресення весни—природи і злучивши ті традиції з воскресенням Христа, створив собі свою питому поезію віри, котра для него, віками поневоленого, є не лише прообразом, але й запевненням воскресення правди, воскресення справедливости і нагороди за його вікові терпіння та поневірку.

Звідси сей Великий День є для него празник-празників і торжество-торжеств. Тому він так охотно пращає людям того дня всякі урази, тому так ясно бачить у другім Українцеві свого брата і тому хоче, щоб бодай в сей Великий День нічого тому братови не бракувало.

І вкорінився від давен давна гарний у нас звичай, що богатші обдаровують біднійших ріжним добром, щоб в той празник ніхто не був голодний, смутний, чи невдоволений. Се лишилася нам прекрасна памятка від наших предків, які за давних порядків, коли Україна була свобідна і пишалася добробутом, пильно уважали на се, щоб кожному було добре жити. Се звичай доброго, господарного народа і, коли Україна знова буде свобідною державою, наш нарід напевно воскресить ту давну славу і мудрість своїх предків і поведе так свою народню господарку, що кожний буде жити в достатку і задоволенню.

Українська Економічна Орґанізація "Ланцюг" і Видавництво "Торговельно - Промислового Провідника" дають від себе Українському Громадянству з нагоди празника святочний дарунок — а се: поширення свідомости, як дійти до всенародного добробуту.

І так як великодний дзвін звіщає празник-празників, підносить духа і родить надії на краще, так нехай звук нашого слова сповістить українському громадянству, що сам нарід має бути власником своєї праці, що народний скарб, запрацьований тяжко нашими мозолями, не сміє йти в чужі кишені, але має служити на виключну користь нашого народа, і що нарід тоді лише дібється волі, коли стане твердою ногою на економічнім ґрунті.

Ми зі своєї сторони, по взору наших предків, будемо пильно уважати і працювати, щоб між нашим рідним українським народом поширювався добробут, взаїмне порозуміння і любов, будемо з усіх сил помагати обєднати наше громадянство в одну велику сімю, шановану й щасливу, щоб прискорити те наше—так всіми нами горячо бажане—воскресення правди, справедливости і волі.

І в ожиданню та праці над сповненням тих великих цілей Економічна Орґанізація "Ланцюг" і Видавництво "Провідника" бажає всім своїм Братам і Сестрам Українцям, повсюди сущим, **ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ.**

Перший Обовязок Укр. Торговців

Коли торговець чесний, пильний і осторожний, а до того між людьми популярний — то може зробити для себе **хвилевий** успіх. Кажемо хвилевий, бо аж за багато наших добрих і досвідчених склепарів, котрі стояли свого часу фінансово несогірше, мусіли замкнути двері і податися на инше поле шукати щастя. Чому?

Бо отворити склеп, менший чи більший, то ще не всьо. Одинцем, прихапци, без пляну, без висших цілей ніхто не може робити сталого успіху. То не є ніякий бизнес. Се звичайна проба одиниці зробити яке—таке життя. Скорше чи пізнійше така проба падає. Се знаємо з досвіду.

Щоби наші торговці мали сталий успіх, мусять працювати в порозумінню, пляново, спільно, як одна з галузей народнього господарства. Склепики, хочби їх було на тисячі, не є ніяким народним добутком, і не представляють жадної сили і значіння так довго, доки не стоять злучені якби одним кріпким ланцюхом самі з собою і зі своїми голсейлами, та зі своїми вирібниками. Се є перша і одинока тайна загального успіху усіх склепарів даної народности.

Голсейли і промисл то серце бизнесу, то артерії, котрі розносять в торговельний орґанізм живу, чисту кров: фінансову і моральну поміч, досвід, повагу і значіння. Лише повязані ланцюхом зі своїми голсейлами та вирібниками зможуть склепарі, як найважнійша галузь громадянства, повільно але певно здобувати позицію за позицією. Корнеровий сторик стане сильнійшому за тісний; він відступить його початкуючому братови - Українцеви, а сам подасться на головні улиці міста. Ще сильнійші підуть в голсейли, в промисл, в фінансовий світ. В тім ланцюху оден другому подасть поміч, спільно відродять славні наші купецькі традиції, збережуть між народом запрацьований нами скарб і піддержуть наш загальний добробут та значіння. Це вже буде бизнес, а не принагідною пробою зробити пару центів.

На наших очах і на нашім орґанізмі провадять такий бизнес другі народи, мусимо до него братися і ми Українці. Ми вже маємо і початок. У Виннипеґу від давна маємо вже чотири українські гуртівні і кілька менших фабрик. І першим обовязком українського сторника ті свої підприємства солідно підперти. Ви почуваєте себе Українцями і се повинно бути вашою гордістю, як Українців, бачити ті наші щиро українські голсейли і фабрики гарно розвиненими. Їх розвиток і сильне становище — то вже добуток народа.

Однак українські торовці мало до нині знають за українські гуртівні і українські фабрики. А спитайте з ким торгують, то як звичайно: трохи з Кемпбелом, МекЛейном, МекДоналдом, а решту з нашими.... з Вейдеменом, Мошком, Срулем, Гершком чи Лейбою. Тимчасом всі вони одної народности люде, лише що перші жили в иншім краю, а другі наші...., бо вигодувані нашими українськими колачами і курками....

А тут є правдиво наші українські гуртівні, ведені щирими Українцями: **Стандард Гуртівня,** якої властителем Українець С. Пікуш; **Виннипеґ гуртівня,** якою управляє громадянин Й. Манчуленко; **Стелла Яринна гуртівня,** якої властителями є пп. Брода і син; **Ідеал продукт спілка,** котрої властителями пп. Федорук і Сини.

Українські торговці! Нема між вами ні одного, котрий хотівби, оттак "на пробу" покапарити і впасти. Кожний радби вести правдиву торговлю, розвивати її і робити сталі успіхи для себе і для українського народа. Коли так, то одинцем того не втнете. Мусите бути звеном ланцюха і бути тісно злучені з серцем нашої торговлі — нашими правдиво українськими голсейлами і фабриками. Це ваш перший обовязок і одинока дорога до сталого успіху..

На наших рідних українських землях відкриваються наші українські фабрики одна за другою. Повстали не лише сотки гуртівень, які той український продукт перепродують своїм торговцям, але й торговельні аґенції по центрах чужих держав, що находять там ринок збуту для українських виробів. Уся наша суспільність так вже там здисциплінована, що змушує навіть жидівські склепи брати товари в укр. гуртівнях, під загрозою бойкоту. Ся свідомість торговців і їх щира піддержка тримає там наші гуртівні і фабрики на гарнім степени розвою. Це гордість усього народа і запорука недалекого добробуту.

Се саме ми мусимо робити тут. Підперти солідно українські гуртівні і фабрики, які вже є, закуповуючи до своїх склепів всі товари в українських підприємствах. Коли не підіпремо своїми замовленнями своїх гуртівень — річ ясна — вони попадають; але за ними попадають і дрібні торговці. Мусять попадати — бо розірвали ланцюх. Сю правду потверджує нам наша 600-літня економічна неволя.

Українська Економічна Орґанізація "ЛАНЦЮГ" в Канаді

Торговельно - Промисловий "Провідник" спонукав гурток виннипеґських Українців, головно з торговельних і професійних кругів застановитися, якби то поставити таму загальному зубожінню української суспільности в Канаді, котре то зубожіння, головно в наслідок кризи, виявляється у всій своїй наготі.

Причин на то зубожіння складається багато. Одні від нас незалежні, инших жерелом ми самі. Через кілька десятків літ ми кинули усі свої сили на освітно - культурну ділянку, занебдбуючи і навіть нехтуючи ділянкою економічною, себто розвитком своєї рідної торговлі, промислу і фаху, котрі єдино дають народови силу, добробут і значіння. Працюючи коло найтяжших робіт і продукуючи рік-річно самого хліба на сотки міліонів, ми всю ту нашу працю, весь той дорібок, пхали в чужі кишені, лишаючися нині самі біднійшими, як ми були з приїздом до Канади.

Такій темній дійсности задумали люде доброї волі положити кінець. Задумали кинути усі свої сили, знання і час, щоб відзискати так легкодушно втрачені економічні позиції, відбудувати українську торговлю, промисл і фах, спинити відплив многоміліонового скарбу в чужі бекеші і започаткувати зворот до загального добробуту усьої нашої суспільности в Канаді.

З частих дискусій на повищі теми, аж просилася конечність скликати **ПЕРШІ ІНІЦІЯТИВНІ СХОДИНИ УКР. КУПЦІВ, ВИРІБНИКІВ І ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ** і такі ініціятивні сходини дійсно відбулися в неділю 16-го грудня 1934 р. о одині 3. пополудни під ч. 407 МекІнтаєр бльок.

Присутні: адвокат Д. Якиміщак, аґроном К. С. Продан, В. Г. Коман, Г. Грицюк, С. Чокан, М. Шурґот, Ф. Семенюк, М. Макар, А. Малофій, Н. Галас, В. А. Криський, Д. Ґерич, І. Вахняк, С. Пікуш, Й. Манчуленко.

На предсідника зборів вибрано п. В. А. Криського, на секретара п. Д. Ґерича.

Ціль сходин:

Розбудова українського господарства в Канаді.

п. Криський, отвираючи сходини, радіє, що всі ті, які були прошені на сходини, точно прибули, значить, всім є важною справа розбудови українського господарства. Дальше п. Криський пояснює, що тут зійшлися, щоби виготовити спільними силами плян великої будови. Будова ця тяжка, бо її треба будувати на 600-літних руїнах. Наш нарід в минувшині мав найбільше розвинену торговлю і промисл із всіх европейських народів, але знищили її нам вороги. тому мусимо зачинати знова будувати все від початку, від основ. Нам треба створити економічне тіло, яке надавалоби напрям всім нашим вже істнуючим підприємствам, так торговельним, як і промисловим. За Вами, присутні, слово. Нам треба виховати купців і промисловців в національному дусі. Не сміємо засягати порад з інтернаціоналізму (не треба тут розуміти комунізм). Але всяка політична ґрупа є до певної міри закрашена інтернаціоналізмом. А живучи у морю різних націй — мусимо плекати у нашій торговлі і промислі, які вже маємо в Канаді, — **любов до українського народу, до всего, що наше українське,** а ненавидіти все, що чуже, **яке у великій мірі є рівночасно нам вороже.** Коли будемо йти тою дорогою до наміченої цілі — успіхи за нами. Щоби Українці видержали в господарських галузях наступ ворожих сил, мусять бути зорґанізовані в одну могутню, загально економічну орґанізацію, а не ґрупову, чи загумінкову. До цього потрібна є солідарність наших купців, торговців, промисловців і професіоналістів. Зсолідаризовані зможемо дати відсіч всякому ворожому наступові.

п. Криський пропонує дальше вибрати Ініціятивний Комітет із всіх тут присутних, а ті знова виберуть з поміж себе кількох членів до виготовлення пляну праці, який опісля буде предложений до одобрення загальному ініціятивному комітетові. Заки приступимо однак до вибору — піддає повищі свої виводи під дискусію присутних. Слово в дискусії забирали по черзі всі.

п. адвокат Якиміщак: — Над повищою справою застановляється вже від ряду літ, на доказ інформує, що свідком цього є навіть тут присутний п. Коман, якому відомо, що вже скликав в тій цили наради наших відповіднійших і свідоміших одиниць, які однак місто поділитися своїми поглядами в повищій справі, віднеслися до него з недовірям і справу погребано на дальших 8 літ. Сьогоднішні сходини заставляють його думати, що наша почата праця увінчається успіхом. Не треба зражуватись, що сили в нас зараз слабі, перед 20 роками всі бизнеси були в руках Анґлійців в Канаді, сьогодні вони в руках "вибраного народу". Нема нічого за пізно, за других 20 літ нашим обовязком є перебрати

TRADE & COMMERCIAL GUIDE
Edited by the Committee
Printed by People's Press
Address
Wydawnyctwo T. P. Prowidnyka
407 McIntyre Block, Winnipeg, Man.
Subscription $1.50 per annum; Single Copy 15c

ТОРГОВЕЛЬНО - ПРОМИСЛОВИЙ ПРОВІДНИК
Редагує Колегія.
Друкує: Народна Друкарня.
Адреса Видавництва:
Wydawnyctwo T. P. Prowidnyka
407 McIntyre Block, Winnipeg, Man.
Річна передплата $1.50; поодиноке число 15 цт.

весь промисл і торговлю в наші руки. Історія повторяється. Ми прибули до Канади заголюкані економічними ворогами — проте не думали нічого про торговлю і промисл, але коли тут де що прочунялись, побачили ми самі, що ми здібні до всего і вже з кожним роком ростуть наші здобутки на економічному полі. Треба отже цей гін дальше пляново піддержувати і постепенно випирати "вибранців народу" з бизнесу з поміж наших поселенців. Маси наші належить освідомляти чи то торговельно - промисловою пресою, чи відчитами, та стало пояснювати, які то гроші йдуть в кишені чужих бизнесовців, місто задержати їх серед нас. Ми мусимо вже раз видвигнутися із економічного гнету. Нам треба творити власні варстати праці, власні фабрики, та інші підприємства, а всім нашим ворогам виповісти економічну війну. Наш нарід здоровий духом, розсівся по цілій кулі земській — можемо навязати звязки і вести торговлю зі своїми всюди. Тому до праці. Пропонує, щоби завязати якесь тіло, якеб надавало напрямок в дальшій праці.

п. В. Г. Коман:

Більшости нам здається, що бизнес лише в нашому окруженню. Ми повинні орґанізуватися на економічному полі і постепенно обсаджувати нашими людьми ті позиції, які ще нами не обсаджені. Така орґанізація повинна мати нагляд навіть над тими нашими бизнесами, які вже заложені, та помагати їм належно розвиватися. Т. П. Провідник, який появився за листопад 1934 р. належить обовязково піддержати, він принесе нашим завданням великі користи, бо змістом його будемо освідомлювати маси, щоби піддержували нашу торговлю і творили рідний промисл.

Скріпляє вповні внесок адв. Якиміщака, щоби вибрати Ініціятивний Комітет зі всіх тут присутних, а з поміж тих вибрати кілька одиниць до оброблення програми на слідуючі сходини. Вкінці пропонує, щоби до слідуючого числа Провідника дали заінтересовані свої святочні побажання, чим зменшать кошти видання його хоч частинно.

п. Никола Галас: — Українці в Канаді заінтересовані в більшости політикою, а торговельна справа, здається, найбільше занедбана з усіх тут жиючих народів. В самому Вінніпеґу, думає є кілька соток українських торговців, купців і промисловців і колиби вже між ними була якась консолідація, колиби вони вже заспокоювали свої торговельні потреби між собою — тисячі долярів нашого гроша кружлялиби між нами в наших кишеннях. Тому нашим завданням є вперщу чергу починати полагоджувати свої справи у своїх, що лише можливо дістати і приучувати на кожному кроці до цього своїх покупців. Остання депресія нам богато помогла, бо много наших людей береться до всякого бизнесу. Ми здібний нарід, вдоволяємося малими зисками, навіть тоді ми вдоволені, як робимо життя. Тому потрібно нам зорґанізуватися і вести дальше наші підприняття більш зорґанізовано, бо в єдности сила — розєднаним могила. Щоб помочи дальшому виданню так дорогого нам журнала, яким являється Провідник — дасть своє святочне оголошення до поміщення в найблищому числі.

п. Ф. Семенюк: — Погоджується вповні з дотеперішними виводами передбесідників; треба зорґанізовано йти до наміченої мети. Треба виховати нарід, щоб йшов за кличом "Свій до свого", але найголовнійше це, щоби виховати нашу дітвору в українському дусі, щоб вони розуміли цей клич. Наші склепарі не дадуть собі самі ради, коли їх громадянство не підіпре. Нашим завданням є купувати і полагоджувати всі наші запотребовання у своїх, але ставить за питання, що зробити з тими нашими сейлесменами, що ради куска хліба продають нам не наші товари. Це трудна справа до вирішення. Він як людина, хоче жити, але є сейлесменом чужого матеріялу. Над цею справою треба в будучности застановитися і подбати, щоби ті сейлесмени робили в нас, в наших гуртівнях і т. п. Завданням тих сейлесменів є зараз підівчити коректно своє ремесло, щоби опісля стати до праці для своєї рідної торговлі. До цього дає пояснення п. Коман, що пр. п. Заплотинський робив в чужинців, брав там добру платню, але коли чужинець міг вже заступити його місце своєю людиною по народности — відправив його від праці. Він не опустив рук, але взявся до праці

самостійно, отворив власне підприємство і сьогодні вже затруднює кількох наших людей. Його слідами повинні йти всі інші.

п. Пікуш: — Доказом нашої незорганізованости є хочби й те, що много тут присутних, які безперечно є якимись бизнесменами, чи то в торговлі, чи то в промислі, чи навіть в професії, однак много їх не знає і вірить, що много не знають і його. Представляється присутним і запізнається з кожним поодиноко. Радіє, що тут прибуло більше число заінтересованих, та з їх промов бачить у всіх добру волю співпраці. Бажав би, щоб ми себе краще зрозуміли, щоби ми не були погноєм в інших народів, миж нарід сильний, многочисельний, але на полі торговельнім немічні. Однак в нас є вже початки. Самий взявся до гуртівні і бажав би мати корисні наслідки у своїй праці, щоби наші сейлесмени, та інші торговельні працівники працювали у своїх гуртівнях. Журнал, який появився в листопаді — принесе нам всім много полекші, тому його треба за всяку ціну піддержати і скріпити. На доказ своєї кооперації дає 3 дол. на друге число, де помістить святочні желання до своїх покупців.

п. Г. Грицюк: — Прихиляється вповні до слів своїх передбесідників, є за створенням якогось економічного тіла, якеби давало напрям тим нашим вже істнуючим торовцям і промисловцям, та примінювалоби їх до провадження своїх підприємств після теперішньої модерної бизнесової системи. Відчити є конечні для всіх. Зачинаймо від себе, ми ще навіть у своїх фахах не є о сто процент досконалі, треба себе постепенно доповняти.

п. А. Малофій: — Витає зібраних, захоплюється їхніми висказами в справі нашої зорґанізованости. Будучи в бизнесі — замічує, що наш нарід починає вже себе більш розуміти, вже йде до своїх підприємців. Жиди, чи інші народи зробили себе сильними лише нашим коштом. Робили це пляново і зорґанізовано. Коли ми себе більше зрозуміємо, то й ми зробимо поступ. Молодь наша вже більше зрозуміла клич "Свій до свого", замічує це в своїм бизнесі. Ми повинні все купувати в першу чергу у своїх гуртівнях, у своїх склепарів, колиж є якісь річи, що годі їх дістати в наших, тоді маємо їх набути в наших селейменів. Мусимо дати їм змогу жити — доки не дамо їм заняття у власній торговлі, у власному промислі.

п. С. Чокан: — Для нашої зорґанізованости ми повинні не лише базуватися на провадженню торговлі і промислу на інших народах, але їх перевисшати, їх випереджувати. Бо саме наслідування не вистарчає, ми все лишимося в хвості. Реферати на ріжні промислові і торговельні теми грають тут першу і найважнійшу ролю. Для приміру подає, що оден з наших склепарів (не подаючи його імени) ходить стало на зібрання одного народу, який найбільше жирує на орґанізмі нашого народу, де із трибуни говорить до зібраних: "Ми Богом вибраний народ, торговля, гріш, належить до нас і гріх зробивби той, який купував би в чужих". Таких кличів в нас потрібно, щоби їх голосили наші провідники, які претендують на провідників. На жаль, вони місто занятися економічним питанням серед наших переселенців, місто подумати над поліпшенням нашої долі — політикують. Час покласти цему кінець, хто має дар до політики — хай її веде чесно, а хто до неї не надається — хай займається іншими справами, поле до праці широке, нива наша економічна занечищена.

п. І. Вахняк: — Приємно йому почути всі ті виводи, а маючи нагоду їздити як ліцитатор по місцевостях, заселених нашими переселенцями, зауважує, що наш нарід горнеться до своїх всюди. Нема прямо місцевости, деби не було нашого склепара. Бажаним булоби, щоби наші склепарі могли продавати товари по ціні, як їх продають склепарі інших народностей. Тут треба подбати, щоби вони могли дістати товар в гуртівнях по такій низькій ціні, як дістають їх інші склепарі, щоби навіть конкурувати з ними. Ще много ділянок нами не заповнені, от хочби блаватні товари, обувя, хатня обстановка і т. п. Про це належалоби подбати, щоб й це заповнити.

П. Коман, чуючи заінтересовання всіх присутних — спровокував й молодого нашого активного бизнесовця п. Шурґота, щоб і цей висказав свою думку. п. Шурґот, хоч молодий, не володіє добре українською мовою, як уроженець Канади, але повища справа йому дорога, над тим застановлявся вже кілька літ, як би то створити якесь тіло, якеби надавало напрямок в праці для поширення нашої торговлі. Вірить в нашу будучність, виповняє клич "свій до свого", доказом цього є хочби й це, що все купує у своїх, що можуть ствердити пп. Галас і Малофій.

п. М. Макар: — Поділяє вповні думки своїх передбесідників. Відчити по товариствах конечні, щоби освідомляти наше громадянство, та заінтересувати їх в економічному нашому питанню.

п. К. С. Продан: — Ґратулює в першу чергу ініціяторам ниніших сходин. Бачить в присутних сильне заінтересовання і добру волю до співпраці. Працю нашу можна поділити на дві

части: а) Просвітно - економічну і б) бизнесову. До першої точки — впоювати в громадянство клич "Свій до свого", виховати в цьому напрямі людей. Це потреває роки, але треба лупати ту скалу постепенно. Бизнесово вести працю буде лекше, як маси будуть освідомлені. У самому Вінніпеґу є кілька соток наших бизнесовців, зорґанізувати їх не тяжко. Для приміру подає, що в Сондавн наші склепарі закупили кілька ваґонів муки, тепер закупили цукор. Розпродують ті річи між своїми і заробляють гарний гріш. Подібне можна зробити і у Вінніпеґу. Маємо вже 4-ри гуртівні, колиб всі наші склепарі дали стале замовлення гуртівням відносно закупна якогось рода товарів — гуртівні можуть спроваджувати ваґоново і скоро розпродувати. Ці ґуртівні не знані є нашим склепарам на провінції. Для переконання подає, що навіть оден краян п. Манчуленка не знає де він має свою гуртівню. Для того потрібно нам преси, журнал, який видається вже, може бути тим рознощиком, тим розголосником вже істнуючих наших підприємств, тому треба його піддержати. Журнал наш на разі слабонький, але вже як на початок зміст його дуже інтересний — з часом його будеться стало удосконалювати після наших вимог, після часу духа. Які були наші перші часописи в Канаді, питає — це кожний знає, але яка кольосальна ріжниця сьогодні в їх редаґуванню! Висказується за створенням Комітету, та пропонує вибрати кількох одиниць, які підготовилиби плян праці на будуче. Тими малиби бути пп. Якиміщак, Криський, Ґерич, Грицюк і Малофій. п. Ґерич доповняє ще самого п. Продана. Внесок принято, згадані мають приготовити плян праці на найблищі сходини, які мають відбутися дня 23. грудня в цьому самому льокалі, в тій самій порі.

На закінчення сходин забирає слово п. Криський. Він пропонує, що оскільки має бути створене якесь економічне тіло — **не має бути в ньому жадної закраски політичної.** Не сміємо вносити в економічне поле політики тому, бо це вбє нас. **Маємо плекати любов до українського народу, до всего того, що українське**. Журнал наш мусить виробити лучність між нашими масами і нашими підприємцями. Першого числа вийшло 5000 примірників, фінансовий тягар впав на него, колиби тисячу наших склепарів, яких в Канаді є около 5000, взяли до розпродажі по 20 примірників, то фінансова його сторона булаби запевнена, тоді можна би його видавати в 25.000 примірниках, значить його читалоби 25 тисяч українського громадянства, які булиби вже заінтересовані в нашому економічному питанню. Відчити так у Вінніпеґу, як і на провінції конечні. Треба над тим застановитися, бо це одна з найголовнійших справ. На цім замикає сьогоднішні сходини, дякує присутним за прибуття, та просить прибути на дальші сходини дня 23. грудня в тому самому льокалі, в тому самому часі без окремих повідомлень.

Вінніпеґ, дня 16. грудня 1924.

Дмитро Герич, секретар.

«»

Перші Орґанізаційні Збори

УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ Л"ЛАНЦЮГ" У ВІННІПЕҐУ.

По довших нарадах Ініціятивного Комітету, які відбувалися через кілька останніх місяців 1934 р. в приватних приміщеннях, чи бюрах, рішено скликати Перші Орґанізаційні Збори, на яких мається вирішити принціпові точки відносно зорґанізування Укр. Економічної Орґанізації. В тій цілі вибрано Комітет з кількох одиниць, яких завданням було приготовити точки порядку дня на вище згадані Збори. Дата Зборів визначена на день 27-го січня 1935 р. в салі Канд. Українського Інституту "Просвіта", годи на 4 пополудні.

Підготовчий Комітет, що мав виготовити програму Зборів, в склад котрого увійшли пп.: Малофій, Криський, Пікуш, Галас і Кібальський відбув своє засідання дня 23. січня 1935 р. о годині 8-ій вечером в домівці пп. Москалика-Кібальського, на якому виготовлено програму маючих відбутися зборів і порядок дня.

Слідуючі справи мають бути вирішені: 1.) Назва Орґанізації, 2.) Ціль Укр. Економ. Орґанізації, 3.) Справа членства, 4.) Справа журнала і інші справи.

Дня 27. січня 1935 року о годині 4. попол. зібралося поважне число заінтересованих українських громадян в економічному питанні. Переважали наші склепарі, торговці та фахівці. На предсідника зборів вибрано п. М. Бреліса, на секретаря п. Д. Ґерича.

п. М. Бреліс — отвираючи Збори, привитав присутних, та подякував за свій вибір, рівнож за вибір секретаря. Радіє, що так поважне чи-

сло прибуло на Збори, це є доказом, що в інтересі кожного з нас, без ріжниці фаху є, щоби зорґанізувалися і собі взаїмно помагали. Є ще справді серед нас много таких, які не розуміють ваги і значіння Економічної Орґанізації. Маємо много таких, що кажуть: "хай роблять, що зроблять собі — то й мені буде". Таке поняття не на місці, бо колиби кожний з нас таке сказав, то хто в такім разі буде працювати? Відомим нам є, що вже серед нас тут присутних є одиниці, які много вложили енерґії, праці, знання, ба навіть й гроша, щоби створити економічну Орґанізацію. Якжеж маємо розуміти тих, які до справи ставляться обоятно, які ждуть, щоби хтось за них працював. Цю обоятність мусимо викорінити і то в основах, а взятися до справи серіозно, до праці з доброю волею. Всю сусідську ненависть зглядом нашого бизнесмена мусимо раз на все з поміж себе викорінити, а від сьогодні мати його за рідного брата, радитися з ним, як би спільно поліпшити свій бизнес, яким би то чином приєднати собі покупців в данім окрузі, щоб відвернути їх від закупна товарів у наших економічних ворогів — "вибранців". Наша мета від сьогодні — любов до українського склепара, торговця, промисловця, професіоналіста, покупця — а ненависть до сусіда-ворога, який старається нас нищити на кожному кроці, та нищити певно буде нас на далі, як що ми цьому від сьогодні не запобіжимо. Наші економічні вороги нищили нас около 600 літ, висисали з нас всі соки, вигнали нас з нашого рідного краю, з під рідних наших стріх — ми були змушені опускати рідний край й шукати куска хліба на чужині. Однак годі було їх нам позбутися, вони за нами прибули й тут і нас толочуть, забираючи весь промисл і торговлю у свої руки. Далі годі вже це все зносити. Від сьогодні зачнім дійсну працю в цьому напрямі, щоби не дати нашим паразитам тягнути зиски із нашої мозольної праці. Доложім всіх старань, щоби наша тогровля, наш промисл (народнє господарство) були в наших руках, щоби могли обслужити наш нарід всіми своїми виробами і продуктами, щоби не мав за чим йти до ворога чужинця. Ми мусимо бути самовистарчальними.

Дальше забрав слово п. Д. Герич. Він поінформував присутних о дотеперішних всіх сходинах, які відбувалися по приватних льокалях, кілько таких сходин відбулося, хто на сходини учащав. Працю нашу ми почали Торговельно-Промисловим Провідником, який появився в місяці листопаді 1934 р. в числі 5000 примірників. Провідник розіслано по цілій Канаді, від моря до моря на всі відомі адреси. Вислано рівнож на Західну Україну (Східню Галичину, Волинь, Холмщину, Підляше) вислали на Велику Україну і Буковину, всі ці числа нам звернено з заувагою: "забороняється вступ в межі тих держав". Вислано рівнож всій українській еміґрації в Европі та Азії. Отже провідник наш не має вступу на Буковину, Бесарабію та Мармарощину. Всі інші адресати Провідник одержали — дякують за висилку. Нашим обовязком є журнал наш піддержати. Кожний свідомий український громадянин повинен його передплачувати і читати, читати уважно кожну статтю, бо кожна стаття є цінна не лише для нашого бизнесовця, але для кожного пересічного громадянина. Опісля перечитує протокол перших ініціятивних сходин, які відбулися дня 16-го грудня 1934 р. в МекІнтаєр блоку. Зміст протоколу, який поміщений на иншому місці цього числа дуже інтересний, бо всі присутні висказалися за створенням відповідного напрямного тіла, яке давалоб вказівки і поради всім нашим вже істнуючим бизнесам до дальшого успішнійшого розвою.

Третий з ряду забрав голос п. адвокат Якимiщак. Кожний з нас — каже промовець — хоче бути богатим, незалежним і це декому в части вдається. Однак вони повинні мати на увазі, що в заміну за це — повинен кожний зробити щось корисного для нашого народу не лише тут, але і на Рідних Землях. Годі легковажити патріотизм наших покупців. Загал наш радів би рівнож, як щоб ми відібрали від наших економічних ворогів зрабоване нам наше народнє господарство. Загал бажав би бачити всюди все своє рідне, вироблене, перепродане і куплене українськими руками. Тому мусимо щось в цьому напрямі зробити. Видаванням провідника — ми рушили справу з місця. Тягар фінансування впав на п. В. А. Криського, який посвятив на цю ціль відповідну суму гроша (місто ужити гроші на всякі инші безхосенні справи) однак годі нам довго використовувати одиницю, щоби дальше ніс весь тягар повного фінансування журнала. До праці мусимо взятися всі, мусимо вязатися, лучитися, тоді з певністю будемо сильними. Коли будемо вести наші бизнеси одинцем, не зорґанізовано, не пляново, ворогувати між собою, коли будемо старатися оден другого нищити — то себе в короткому часі дійсно знищимо і сліду по нас не остане. Одинцем розженуть нас наші вороги на чотири вітри — але як що зєднаємося, коли працю нашу вести мемо зорґанізовано, пляново — тоді ніяка ворожа сила не буде встані нас знищити. Ми вже певно знаємо і вміємо вести наші бизнеси, але поліпшимо їх більше, коли пляново, за вказівками орґанізації вести мемо працю спільно. Мусимо постави-

ти собі за завдання — не дати нашим економічним ворогам, "вибранцям божим" панувати над нами, але виперти їх з бизнесу з поміж наших людей, щоб сліду їх не стало серед нас. Брати наші на Рідних Землях (Західних) вже давно почали цю акцію, вже є наші села, де слідv не стало із того поганого кодла, яке було так сильно закорінилося від панщизняних часів на наших землях. Початки в цьому напрямі ми вже зробили.. Наші підприємства ростуть постепенно так у Вінніпеґу, як і на провінції, по цілій Канаді. Одержуємо вісти від наших фармерів і склепарів, які нас інформують радісними вістками, що вже останній "вибранець" опустив їх місцевість, бо громадянство не дало йому попертя, а вповні скріпило наших склепарів і інших торговців. Страшно приходиться подумати, яким то маєтком розпоряджаємо, але користають з цього посередники, наші вороги економічні. Тому нашим обовязком є тим майном самим нам заопікуватися. Це праця наших фармерів, нашого робітництва.

Присутні приняли промови всіх трох бесідників рясними оплесками.

Дальше приступлено до вирішення принціпових точок, а саме:

1.) Принято назву Орґанізації, яка звучить: Українська Економічна Орґанізація **"Ланцюг"**.

2.) **Мета Оранізації:** — Відзискання і відбудова народнього господарства (торговлі, промислу і фаху) в Канаді.

3.) Рішено, що членом Укр. Економ. Орґанізації може бути Українець, або Українка, які стремлять до цеї самої мети, а саме розбудови українського народнього господарства в Канаді. Річна членська вкладка виносить $2.00, яку можна вплачувати і піврічними ратами.

4.) Принято внесок пп. Галаса і Ґерича, що кожний член Укр. Економ. Орґанізації "Ланцюг" має бути рівночасно і передплатником нашого журнала, рівнож час від часу жертвувати відповідну суму на пресовий фонд.

5.) Принято внесок п. Криського і Малофія, що кожний член - бизнесовець (склепарі і т. п.) мають постаратися розпродати найменьше хоч 5 чисел нашого журнала.

—«»—

Мгр. Богдан Романенчук.

Торговля у Запорожських Козаків

Торговля у запорожців стояла на дуже високому ступні, до чого у великій мірі причинилося положення їх "вольностий"" і природні шляхи комунікації. Запорожці жили на перехресті доріг між Україною, Литвою, Польщею й Московщиною з одної сторони, а Кримом і Туреччиною з другої сторони. Крім того вони володіли кращою частиною великого історичного північного торговельного шляху "із варяг у греки" (Царгород), що від найдавніших часів відомий був людям. Провадив цей шлях до Чорного моря, а звідси до Царгороду і далі на Схід. Оцим торговельним шляхом до Чорного моря був Дніпро з широким і глибоким лиманом. Тому, сміло не перебільшуючи ані крихітки, можна сказати, що вся торговля Литви, Польщі, України й Московщини XVI—XVIII. ст. була в руках запорожців або провадилась за їх посередництвом.

Треба одначе тямити, що запорожці ділилися на деякі катеґорії: з історії відомі нам козаки - вояовники, лицарі, що їхнім ділом було тільки воєнне ремесло. Це були запорожці, що мешкали в самій Січі. Крім війни нічим вони більше не займались. До іншої катеґорії належали т. зв. "сидці", що мешкали (сиділи) по зимовниках поза Січовим Кошем. Їхнім ділом була господарка. А була ще й третя катеґорія козаків, що займались торговлею. Козаки - вояовники не любили цих торговців (а головно дрібних крамарів, що продавали в Січі всякі дрібнички), як і взагалі не любили торговлі, але це їм не шкодило користати з неї.

Торговля у запорожських "вольностях" почалася вже в XV. ст. Проф. Яворницький твердить на підставі одного документу, від 1499. р., що вже тоді плавали козаки вниз по Дніпрі, що ловили у ньому рибу і продавали у Куїві Інші документи свідчать, що з весною багато українців мало звичай виправлятися до Дніпрових порогів і там ловили рибу, полювали на звірят, а пізніше, вертатись у міста й продавати, свіжу і солену рибу та звірячі шкіри.

Як усі люди в той час на світі, так очевидно і запоріжці, вступаючи в торговельні зносини з чужинцями, особливо з турками й татарами вели німу торговлю. Обі сторони, не знаючи мови свого контраґента, "помовали руками",

як виражується літопис. Пізніше всі торговельні операції, запоріжці провадили при помочи окремих людий, т. зв. "товмачів", що знали мови ріжних народів, з котрими козакам доводилось торгувати. І таксамо, як всі інші народи в самих початках, козаки провадили зразу вимінну торговлю, не виключаючи очивидно і грошей.

Комунікаційні шляхи були тут всюди природні, тобто ріки й річки, потім т. зв. "відвічні" шляхи, головним чином Муравський і Чорний з бічними й поперечними дорогами. Через ріки переправлялись козаки лодками й чайками або ґалєрами, а на суші їздили "мажами" або "паровицями", тобто більшими чумацькими возами і "палубицями", тобто такимиж возами, але критими від непогоди, запряженими парою круторогих волів.

Запорожську торговлю таким чином можна поділити на водну й сухопутню. Торговлю водну вели козаки з турками й татарами, а також з іншими східними народами, як от із вірменами. Осередками водної торговлі були Дніпро, Чорне море, Озівське море, Біле або Мраморне море, а головними містами торговлі були Січ, Очаків, Царгород. В Січі було окреме місце для всіх чужих суден; це морська віднога або "бухта", що називалась "оступ". Був це дуже глибокий залив, що врізувався в річку Підпільну, обложений зі всіх сторін густим частоколом, щоби забезпечити порт від вітру. Тут містилася уся козацька фльота.

Кілько приїздило на Запороже турецьких кораблів, годі ствердити, бо нема на те ніяких документів. З одного документу з р. 1746 довідуємось, що в той час прибуло до Січі 8 суден, а з них 7 було грецьких і одно турецьке. Із тих суден приплило: з Варни 1, з Месембрії 1, з Станкео 1, із Царгороду 1, а решта з Білого моря, тобто з Архіпеляґу. В тому самому документі кошовий отаман Василь Сич, на запит київського ґубернатора Михайла Івановича Леонтьєва говорить, що взагалі до Січі прибували судна в ріжному часі ріжно, — часом 5, часом 8, а деколи то й 10.

Всі чужі судна, що приходили до Січі, мусіли видержати двайцятиденну обсервацію ще перед пристанню, а потім щойно впускали їх до Січі без податку і мита. У згаданому документі говориться лише про великі судна, не вчисляючи велику кількість менших т. зв. "томбазів", що приходили з Туреччини.

Торговля Запоріжців із турками почалась дуже давно й очевидно козаки мали до цього дуже пригожі обставини. За договором 1649 р. турецького султана "з войськом запорожським і народом руским", як подає Яворницький, козаки дістали дозвіл свобідно плавати по Чорному і Білому морі зо всіми їх пристанями, городами й островами, могли у всякий час вїздити до пристані, лишатись там скілько хотіли, коли хотіли виїздити, без ніяких обмежень. Вільно їм було теж зноситися з купцями сухопутних і річних міст "у справі продажі, купна й виміни", далі вільно їм було мати в ріжних пристаннях і містах свої товарові доми, маґазини і т. п. Тоді теж дістали на сто літ звільнення від зовнішнього і внутрішнього мита та податків. Щойно, як мине сто літ малиб тоді платити "небольшую тягость податей", але й то не більше, як і самі турецькі піддані. Крім того запорожці могли мати у Стамбулі свого торовельного представника, а султан зі свого боку настановляв в одному з прибережних міст особистого намісника, що мав обовязок видавати за своїм підписом запорожцям пашпорти вільного плавання суднами, мав право стягати по одному червінцю мита за кожний пашпорт і відбирати присягу від начальників купецьких суден, що вони не мають ані не будуть мати "злих намѣреній" до турецької держави.

Цей торговельний договір запорожців із султаном зобовязував ще запоріжців "выступать за-одно" з турецькою "охраною" проти купецьких розбійників" з "донских козаков". Тому запорожці мали обовязок заложити кілька портових міст нижче порогів кінчаючи в устю Буга. Якщо би переступлено якусь точку договору, відповідальний за це був начальник судна, без ніяких наслідків для дальшого плавання. В довжних операціях запорожців, купці мали однакові права з турецькими. Запорожці, їхні судна, люди, товари і зброя були неторкальні. А щодо невільників, то запорожським купцям вільно було викуплювати своїх земляків, та зате не вільно було переховувати втікачів і т. п.

У XVIII. віці торговля запорожців із турками підупала, а це з таких причин: 1793 р. Росія заключила з турками т. зв. білгородський трактат, що на його підставі Росія могла провадити торговлю з турками лише за посередництвом турецьких кораблів і Росії не вільно було мати ніяких кораблів на Чорному морі. На цьому очевидно дуже потерпіли запорожці, що могли доставляти свої товари тільки до турецького міста Очакова і тут їх або продавали або обмінювали. Тільки з 1774 р. коли Росія заключила "Кучук-Кайнарджицький" мир із турками, торговля була дозволена на всіх водах. Тоді запорожці не мали обмежень у торговлі з турками, але що-ж з того, коли вони в рік пізнійше втратили своє політичне істнування.

Нерідко перешкоджували запорожцям у

торговлі з турками і кримські хани. Відомий у II. половині 18. ст. хан Крим-Ґрай, порозумівся з очаківським пашою, заборонив більшим турецьким кораблям плисти до Запорожа, а дозволив лише переладовувати товари в Очакові. менші річні човна могли запускатися аж у Січ. А дальше він вимагав, щоб усі "русскія суда", що плили Дніпром, виладовували товари в Очакові, і відправляли їх сухопуттям до Козлова. Очевидно такі розпорядки хана страшно припинювали правильні торговельні взаємини запорожців із турками. 1762 р. запорожський Кіш вислав письмо до кримського хана, прохаючи пропуску кораблів з Білого й Чорного моря без переладування. Запорожці загрозили, що в противному випадку не пустять нікого купувати у татар соли. Але це "прохання" виповнив щойно хан Селім-Ґерай 1765 р.

«»

Українське Економічне Віче в Укр. Православнім Соборі

Відбуваючи ряд економічних віч в українських галях міста Вінніпеґу з рамени новозорґанізованої української економічної орґанізації "Ланцюг" — чергове таке віче відбулося дня 31-го березня 1935 року в неділю о годині 3-ій пополудни в Українському Православному Соборі, при збігу вулиць Борровс і Сінклєр. Предсідателював п. С. Андрусяк, секретарював п. Д. Ґерич.

Віче отворив п. С. Андрусяк. Він пояснив присутним ціль і мету орґанізації, та попросив до слова першого бесідника п. К. Андрусишина.

"Почалась велика акція, чи не найбільша, яку ми до сеї пори провадили — почав бесідник. "Не є це акція політична ні релігійна, але праця, яка має зорґанізувати нас економічно і зєднати нас в одну непереможну силу не лише матеріяльно але й духово. Хвалимось великими дотеперішними здобутками, будовами ріжних освітно - культурних і інших будівель –– однак не найдемо там похвали, бо все це в більшій части в довгах. Нас в Канаді начисляється близько пів міліона по числі — ми третя з ряду нація — а погляньмо на наші дотеперішні економічні здобутки за тих останніх сорок кілька років нашого побуту в новій батьківщині. Де наші будівлі величаві, гуртівні, шпиталі, діточі садки, Рідні Школи, і т. п.? Є справді, за наші гроші поставлені, але це власність "вибранців Божих". А чи не ми це своєю мозольною працею помогли їм все вибудувати? Чи вони кращі за нас — чи їх мізґи здібнійші? Ні! Все в нас є, але одно лихо — ми не доросли ще до того, щоби думати економічно. За це ми здібні до ведення всяких сварок на політичному та релігійному полі, а занедбали найважнійшу ділянку, це власне ділянку економічну.

Думавби хтось, що все вже пропало. Ні! Зрозуміли це кілька наших визначнійших одиниць, зєдналися без ріжниці всяких поглядів і взялися до праці. Вони поставили собі за ціль— показати нашому народові новий шлях, куди має він йти, не манівцями, не стежками, але шляхом правильним, шляхом, який веде до добробуту наш нарід і до відродження. Ідеали без грошей — нічо не варта, треба почати думати новим способом, треба думати про "ґешефт" (бизнес). Без цього ми не поступимо вперед. Ми мусимо відзискати купецький хист, який мали наші славні предки — тоді вийдемо з цього застою. Перетворім нашу теорію в живе діло, в активність — тоді завершимо мрію нашого загального добробуту. Пожалуймо самі себе. Ми бідні, а коштом нашим, нашою мозольною працею збогачуємо ворогів. За чиї то гроші вони видають їхні щоденники? А в нас кілька тижневників й ці ледви животіють. Кілько то здібних наших людей зараз без праці. Чужі використовують їхні здібности за марний гріш, та коли вже мають змогу заступити їх своїми—проганяють від праці. Найшлиби працю у своїх, ці однак не мають змоги їм платити, бо бідні!

Нарід наш в Канаді переважно рільничий, продукує міліони бушлів ріжного збіжа. Статистика збіжева, яку Ви мали нагоду читати в останньому числі Торговельно - Промислового Провідника, журнала нашої економічної орґанізації "Ланцюг" виказує, що продукуємо около два біліони гроша, з чого самі посередники забирають суму 450 міліонів. Пули користають з нашої праці, а погляньмо, кілько там наших людей занятих в урядах? Це саме діється і в інших галузях народного господарства, як худоба, вівці, дріб, ярина і т. п. Колиб ми були всі свідомі цього — ми заставилиб наших людей працювати там, де лише потреба вимагає, а зробити це потрібно зорґанізовано і пляново. Тому до праці всі в розпочатому ділі. Збережений нами гріш між собою — буде основою нашої торговлі та промислу. Колиб в нас були гроші, які ми передаємо в руки наших економічних ворогів,

з нами числилисяб инші народи, ми малиби свою сильну незалежну державу, якаб не диктувала лише своїм сусідам, але й цілій Европі, а може й цілому світови.

Клич "Свій до Свого" треба виконувати і то свято. Та не лише має він так звучати, але "Свій до свого — по своє, Свій до свого і Свій для свого". Йдім за закупном лише до українських склепарів, в разі хоріб-немочей — лічімся лише в українських лікарів, всякі документи, справи — полагоджуймо лише в українських адвокатів-нотарів. Не сміє ні оден цент вийти з українських рук в кишені нашого економічного ворога. Цього вимагає наша національна честь! Ми нарід здібний не лише до біґи і шуфлі. Ми вміємо творити щось вищого. Мусимо відчути силу нашої чисельности в Канаді. Коли ми в чисельности на третім місці тут, то мусимо бути на третьому місці рівнож на економічному полі. Чим ми гірші від наших співгорожан? Тут ходить о загальний добробут, але ми безсильні, знеможені гризнею між собою на політичному і релігійному полі. Пора почати думати більш економічно. Не є нашим завданням нищити те, що здобули за останні десятки літ нашого пере живання в Канаді, противно, все це що добре, будемо всіми способами піддержувати. Однак повинні ми всі звернути тепер увагу чи не на найбільш занедбану ділянку — це ділянку економічну. Ставаймо до цеї праці всі рамя в рамя, без ріжниці поглядів і переконань! Будуймо нову будівлю, з якої розходитисьме новий шлях добробуту для нашого народу не лише в новій прибраній батьківщині, але й на Рідних Землях. (оплески).

Промови двох інших бесідників слідують.

———«»———

Величаве Приняття

УКРАЇНСЬКОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ "ЛАНЦЮГ" У ВІННІПЕҐУ.

Українська Економічна Орґанізація "Ланцюг" у Вінніпеґу відбула за останніх кілька місяців свого істнування 17. економічних віч по українських галях. На черзі є ще підміські українські галі, як Бруклендс, Форт Рудж, Ст. Боніфейс і Транскона. Щоби переконатися, які враження винесло українське громадянство із віч — рішено відбути перше спільне приняття-обід, з нагоди змагань відбудови української торговлі, промислу і фаху. Вибрано в цій цили спеціяльний Комітет, в склад якого увійшли пп. Н. Галас, (ініціятор обіду) А. С. Брик, Т. Біловус і С. Пікуш. По двотижневій підготовці заряджено, що обід цей має відбутися в салі Т-ва Читальні "Просвіта", дня 14-го квітня 1935 р. в неділю, година 1.30 пополудні.

Треба було подивляти, з якою завзятістю члени Орґанізації продавали білети вступу на вище згадане приняття, кожний старався випередити другого в розпродажі. На перше місце вибився п. С. Пікуш, місцевий гуртівник, який продав найбільшу скількість білетів.

Прийшла очікувана неділя, день 14. квітня. На дворі снігова, морозяна курява. Це однак не страшить аранжерів приняття, бо всі майже білети вступу розпродані. Що більше — за білетами почали зголошуватися поважнійші громадяне в неділю рано до домів наших членів, які мали ще білети до розпродажі. Година 12-та. На салі порається п. Галас із п. Малофієм при устатлюванню столів. п. Н. Федик, власник великого складу редій при головній улиці нашого міста — установляє редієвий голосник, сполучуючи його з ґрамофоном і апаратом до проголошування програми. П. Й. Стебніцький, властитель першорядного ресторану у Вінніпеґу прибув зі своєю обслугою, яка порається при накриттю столів, п. С. Драбик, власник фабрики содової води привіз більшу скількість напитку свойого виробу, щоб заманіфестувати свій влас ний виріб. (Обідовий Комітет мав оферту від чужої фірми, яка хотіла жертвувати даром більшу скількість напитку на вище згаданий обід, однак цю оферту відкинено). На час прибули рівнож пп. Д. Якиміщак, предсідник, Д. Ґерич, секретар, та В. А. Криський.

Прийшла обідова пора, 1.30 пополудні. Зарядчики заняли свої місця. пп. Цірка і Ґрамик перевірюють і значуть білети вступу. Гості прибувають точно. Секретар Д. Ґерич вписує на лісту відпоручників Товариств, пп. Галас, Біловус і другі заводять їх на призначені місця. Приняття отвирає п. Д. Якиміщак вступним словом, пояснюючи ціль сьогоднішнього обіду і просить щасливо споживати поданий одіб.

З огляду на брак місця в Великодному числі Т. П. Провідника — подається лише точки програми, імена бесідників, так гостей, як і від поручників Товариств. Їхні промови подасться в дальших числах нашого журнала.

Довші реферати на тему відзискання і розвою українського народнього господарства з рамени нашої Орґанізації дали пп. адв. Д. Якиміщак, аґроном К. С. Продан, та Я. Крет, редактор Т. П. Провідника. З присутних гостей промовляли пп. Н. Залозецький, аптикар, п. Кравчук, дир. публ. школи на Бруклендс, Ман., Василь Свистут, адвокат, Др. М. Мандрика, В. Г. Коман, власник асекураційної аґенції (говорив рівнож з рамени нашої Орґанізації), п. Т. Стефаник, нотар, В. Шкраба, член шкільної ради міста Вінніпеґу, Д. Будка, редактор і голова Інститута "Просвіти", С. Чокан, склепар, з рамени Товариства купців і склепарів споживчих товарів, Д. Ростоцький, інжінер, з рамени нашої Орґанізації, С. Квасниця, швець, з рамени Читальні Просвіта, Гр. Кузь, учитель, з рамени нашої орґанізації, Ю. Бідочка, голяр, з рамени Українського Національного Обєднання і Української Стрілецької Громади, М. Харків, від Читальні Просвіта Ст. Боніфейс, п. Ф. Слемко, від Канад. Зап. Т-ва, п. С. Кисіль, склепар від греко-кат. парохії св. Евхаристії, Елмвур—Іст Кілдонан, Н. В. Бугай, друкар, від Взаїмної Помочі Відділ І., та А. Малофій від нашої орґанізації. Повищі промови були переплітані концертовими програмами. На програмі було ще ряд инших бесідників, які мали промовляти, як п. М. Стечишин, редактор Укр. Голосу, п. С. Савула, адвокат, Др. М Мігайчук, дентист, Т. Д. Ферлей, бувший алдерман, П. Гаврисишин, власник торговлі вугілля і дров, від Рідної Школи ім. М. Шашкевича, М. Манилик, від Брацтва св. І. Сучавського і інші.

Концертову програму виповнили: панна Наталія Максимович, відома наша пяністка, п. Краснопера, співак-соліст, панни Кучері (пяно і сольо спів), Дівоче Т-во зорґанізоване при Укр. Православнім Соборі "СУМК" були викликані публикою два рази на їхні виступи із вільноручними вправами. Дванайцять дівчат стало лише до вправ ізза браку місця на сцені, провідниця, дві для обслуги пяна (панна Андрусяк, дочка С. Андрусяка, власт. склепу залізними товарами) пп. Галасові і С Андрусякові належиться подяка за зорґанізування точок концертової програми. Для запізнання себе взаїмно блище — секретар Д. Ґерич прочитав лісту всіх присутних членів Укр. Економічної Орґанізації "Ланцюг", гостей, та відпоручників Товариств. Прочитав кожного імя і назвиско, його фах (чим занимається) та його адресу. На обіді було присутних около 200 осіб, всі майже українські купці, торговці, промисловці, та професіоналісти. Промови бесідників, як вже було повище згадано, поміститься в найблищих числах Т. П. Провідника.

Д. Ґерич, секретар.

———«»———

Не святі горшки ліплять

Наші економічні вороги, котрі жирували цілими сотками літ на українськім орґанізмі і котрі хотілиб бачити наш нарід і на дальше бідним та економічно поневоленим, впоювали в нас, що Українці не мають хисту до бизнесу, що наш чоловік здібний лише до плуга і шуфлі. Тимчасом дійсність показує, що Українці на загал нарід дуже спосібний і коли хто возьметься до інтересу, який розуміє і якого пильнує, то майже кожний робить гарні успіхи.

З поміж багато инших примірів, можуть нам потвердити цю правду понизші короткі життєписні нариси наших бизнесменів, яких постоянна праця і хист можуть при тім стати заохотою і для других молодих людей.

Василь Данильчук

приїхав до Канади зі своїми родичами в дитинячім віці, брав початки в публичній школі в Манітобі; два роки робив при землемірах. А в 1909 р. одружився в молодім віці, маючи всього укінчених 17 літ, і взяв собі за дружину Марію Морознюк. В 1913 р. бачимо його вже як молочаря в околиці Вінніпеґу з поважним числом коров. Однак тут йому не ведеться; він знова вертається на фарму до своїх родичів в околицю Згода, Ман., і вже в 1915 бачимо його як гуртового торговця маслом й яйцями, які скуповував в околиці Згода і Вайти. Пакує згаданий продукт до відповідної температури і затримує до лучшого часу, а з кінцем згаданого року вивозить на Вінніпеґський ринок около 5.000 фунтів масла і поверх 50 кейсів яєць. В 1916 бачимо його як склепара мішаних товарів в околиці Згода, а в 1922 переноситься до Сенділендс коло залізничої комунікації, де провадить бизнес чесно і солідно до нинішного дня. Василь Данильчук, чоловік національно свідомий і бере участь в народній роботі.

Так само в українсько - національнім дусі виховані його діти, яким дав вищу освіту. Найстарший син Олекса є принципалом Гай Скул в Пайн Ривер. Старша донька скінчила одинайцять ґрейдів і вийшла за муж за учителя Володимира Білича. А дві доньки Оля і Михася так само кінчать одинайцятий ґрейд.

Іван Томич

Бувший старший десятник Українських Січових Стрільців від 1914 до 1919. Приїхав до Канади по війні і почав працювати у Свифта, беручи вечерами курс англійської мови, а пізнійше української торговельної школи з Чикаґо. Відкрив склеп у Форк Ривер коло Давфіну, звідки з часом переніс свій інтерес до Виннипеґу на 87 Юклид Стр. Не маючи капіталу, щоби опертися кризі, замкнув стор і взяв курс електро - механічний як оператор кіна. По скінченню курсу дістав від правительства лайсенс на оперовання і ведення кіно-театру. Перший свій театер отворив в Ґімлі. Літом в Ґімлі роїться від літників і п. Томич робив незлий бизнес. Зато зимою в такій купелевій місцевости доходу нема майже жадного, тому замикає він своє кіно на місци і розїздить через два роки по місточках, містах і кольоніях з т. зв. "мувінґ пікчером". Тепер обїздить місточка і кольонії з "мовними фільмами" (такіс), тому слідіть за оголошення ми, коли п. Томич буде у вашій місцевости, і солідно підтримайте його як свого українського промисловця. Хто хотівби переписатися з ним, зволить звернутися на його сталу адресу:

IWAN TOMYCH
307 Oakview Ave E. K. Winnipeg, Man.

З БРАЗИЛІЇ

До Хвального Видавництва
Торговельно Промислового "Провідника"
У Вінніпеґу, Канада.

Вельмишановні панове: —

Прошу приняти щиру і сердечну подяку за ласкаву память, що не забули і на моє українське В-во 'Парана' прислати так цінний і надзвичайно інтересний журнал п. з. Торгов. Пром. "Провідник", якого уважаю, що вже давно відчувався брак для українських промисловців. За це належиться Вам велика честь і дяка від українського народу, що Ви піднялися цеї так вельми корисної і цінної праці, вказуючи правдивий і добрий інформаційний шлях до розвитку на полі промислу і торговлі.

Бажаю від щирого серця як найкращого успіху в новорозпочатім ділі. З правдивою пошаною

Сильвестер Калинець
власник укр. книгарні і укр. В-ва "Парана"
Курітиба, Бразилія, 14. III. 1935.

За голосом моеї долі загнався я шукати щастя до Бразилії. Приїхав в маю 1931 р. По трох місяцях, коли познайомився з життям і буттям українських переселенців, пізнав я що Українці в Бразилії відчувають великий брак української книжки. Хох вже сорок літ українська іміґрація істнує в Бразилії, одначе до цеї пори, не було ні одного чоловіка, котрий відважився б заложити книгарню. Я не богато думаючи, та майже без готівки відважився на цей крок і заложив українську книгарню, хоч невелику в місті Куритибі в стані Парані, де найбільше находиться українських кольоній. За три роки істнування моеї книгарні вислав я почтою на укр. кольонії 3700 книжок різного змісту, а около 3000 продав в склепі. Хоч сьогоднішна торговля книжками погіршилася з причини головно несовісних "своїх патріотів", одначе посеред бурі свойого життя, не упадаю духом, а ще заложив я Видавництво п. наз. "Парана" і під заг. "Народна українська бібліотека".

Від 1. червня 1934 р. почав видавати книжки. До сих пор вийшло 6 випусків з під мойого пера. Отже сказати без капіталу за три роки удалось мені стати власником Укр. В-ва "Парана", Української Книарні і власного дому в Куритибі.

Сильвестер Калинець

«»

ПРЕСОВИЙ ФОНД Т. П. "ПРОВІДНИКА"

Квітовано в попередних числах	$38.00
К. С. Продан, рільничий репрезентант	1.00
В. А. Криський	25.00
Разом	$64.00

Хто слідуючий?

СЛОВО ДО УКРАЇНСЬКИХ ТОРГОВЦІВ

Торговельно - Промисловий "Провідник" працює і буде працювати над відродженням і скріпленням торговлі, промислу і фаху серед українського народа в Канаді. Се його ціль.

Тою працею над економічним усвідомленням нашого загалу і поширенням клича: "Свій до Свого"! Т. П. Провідник помагає і буде постійно помагати в першу чергу українським торговцям. Тому обовязком наших торговців не лише запренумерувати собі "Провідник", але щей брати що місяця бодай 10—20 чисел до розпродажі між своїм окруженням.

Українські торговці, як бизнесмени, розуміють, що колиб кожний з них хотів видрукувати для себе бодай невеличку відозву до людей, то за 500 штук одного лише роду летючок заплативби $4.50. А "Провідник" друкує що місяця не одну летючку, а цілий журнал-книжку дуже цінних статей і покликів до всего нашого громадянства. І то всьо за $1.50. на рік.

Чи треба ще більше вам говорити? Покажіться правдивими і свідомити своїх цілей, українськими торговцями і **присилайте негайно кожний** $1.50 на Т. П. Провідник, а коли можете, то й на "Пресовий Фонд".

Видавництво Т. П. Провідника.

Т. П. "ПРОВІДНИК" видається в інтересі всього укр. загалу, тому обовязком загалу піддержати видавництво, посилаючи передплату.

УКРАЇНСЬКІ ТОРГОВЦІ! ВАШИМ ОБОВЯЗКОМ ПОПИРАТИ СВОЇ ГУРТІВНІ!

УКРАЇНСЬКІ ПОКУПЦІ! ВАШИМ ОБОВЯЗКОМ ПОПИРАТИ ЛИШЕ СВОЇХ ТОРГОВЦІВ І ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

ПРОСИМО НАДСИЛАТИ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ НА ТОРГОВЕЛЬНО - ПРОМИСЛОВИЙ "ПРОВІДНИК"